

זכרון עולם

האשה
החשובה ורודפת
צדקה וחסד

**מרת
ורדה שניצר**
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

בית המדרש דחסידי סוכטשוב

כולל דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"
ע"ש הר"ח ח"ר משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"

חולמ סופר 3 תד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

**מאורות
הדף היומי**

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

זכרון עולם

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד

משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א ♦ לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

מסכת סוטה מ"ו-גיטין ד' ♦ כלים ט"ז, ג' - ט"ז, ז'

בס"ד, כ"ג אייר תשפ"ג

גליון מס' 1251

השבוע בגליון

♦ כיצד קילל אלישע הנביא את הנערים?
♦ מדוע אסור לקלל?
♦ קללה על ידי ראייה
♦ ביטול הקללה

♦ ארגון הכשרות הראשון בהיסטוריה
♦ כיצד סומכים על עקרת הבית?
♦ גבולות ארצנו הקדושה
♦ כיצד נקבר משה בעבר הירדן?

♦ מצוות לווייה
♦ חוק של אברהם אבינו

בשורה לקוראי הגליון!

ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם

להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

תזכירו לי, מדוע באתם?

רבות סופר ועוד יסופר, על אהבת התורה המופלאה, העוברת באומתנו מדור לדור, מני עמדו רגלינו למרגלות הר סיני וקיבלנו על עצמנו את התורה. ככל שיחלפו השנים, יעברו העיתים, יתרחב מעגל לומדי הדף היומי והלימוד בדף היומי יהפוך לחלק משגרת חייו של כל יהודי שומר תורה ומצוות, לעולם לא נתעלם, אף פעם לא נשכח, כי בכל יום, ממש כך, בעת שעל הלומד לנעול את חנותו, לנטוש את עסקיו, לעזוב את לקוחותיו ולנתק את מכשירי הקשר למיניהם, הרי הוא עושה זאת בגין אהבת תורה עצומה המפעמת בקרבו ורוחשת בכל ישותו. שאם לא כן, מדוע הוא עושה זאת?!

על הגדרה תמציתית שניתנה על לימוד תורה, מפיו של גאון וגדול בתורה, בעת שכבו על ערש דווי - בשורות שלפנינו, לא לפני שנפתח בסיפור קצר על אודותיו, כדי להבין במי אנו עוסקים.

יהודי תלמיד חכם מארצות הברית, הגאון רבי שמואל דוד ורשב"צ זצ"ל שמו, אשר שימש כר"מ בשיבת תורה ודעת בארצות הברית, עלה באחרית ימיו לארץ הקודש והתגורר ברכסים.

הגאון הישיש היה בוגר ישיבות ברנוביץ' וגרודנא, ובצקלונ הו שמורים עובדות, מעשים והנהגות על גדולי התורה שבתקופתו. פעם אחת סיפר מעשה מופלא על הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, מקים ומייסד ישיבת לייקווד המפארה בניו ג'רסי שבארצות הברית.

דף מו/ב ויקללם בשם ה'

כיצד קילל אלישע הנביא את הנערים?

הגמרא בסוגייתנו מביאה את המסופר (מלכים ב' ב/כג) על אלישע הנביא ששהה ביריחו, ובצאתו ממנה לעגו לו נערים קטנים ואמרו לו "עלה קרח עלה קרח". הנביא מספר שאלישע פנה אחריו "ויראם ויקללם בשם ה'" ובעקבות כך יצאו שני דובים מן היער וטרפו ארבעים ושנים נערים.

מדוע אסור לקלל? המקלל את חבירו בשם ה' או בכינוי, עובר על "לא תעשה" (חינוך, מצווה רל"א) גם אם לא קיללו בפניו, ואף לוקה על כך אם המקולל אינו רשע שהוציא עצמו מכלל "עמך" (מכות ח/ב). זאת, מלבד שעבר על איסור הוצאת שם ה' לבטלה, שנאמר (דברים ו/יג) "את ה' אלוהיך תירא". אף המקלל בלא שם ה', שאינו אומר "הקב"ה יעשה לך כך וכך", גם הוא עובר על איסור (מנחת חינוך שם).

בביאור שורש איסור הקללה כתב החינוך (שם), כי מאחר שיש כח בדברים שאדם מוציא מפיו, אסרה התורה לקלל כדי שלא להזיק לאחרים. בדבריו, הוא מוסיף ואומר, שיתכן גם שהטעם לכך הוא כדי להרבות שלום בעולם, שכן, לעיתים עלול חבירו להיוודע על דבר הקללה, ובעקבות כך יבוא לידי מריבה עם רעהו. מדברי הרמב"ם אנו למדים, שאסרה התורה לקלל "כדי שלא יניע נפש המקלל אל הנקמה ולא ירגילה לכעוס", כלומר, שירגיל האדם את עצמו לנהוג באיפוק (חינוך שם).

כיצד קילל אלישע את הנערים? על פי זה שואל המנחת חינוך (שם), מה היתר ראה לעצמו אלישע הנביא לקלל את הנערים בשם ה', ובפרט לדברי ר' אלעזר ושמואל בסוגייתנו, הסוברים שהנערים עצמם לא היו רשעים, אם כן מדוע קיללם ועבר על "לא תעשה" ו"עשה"? המנחת חינוך מסיים את דבריו ואומר, שבדוחק רב יתכן שניתן לומר, שמותר לאדם לקלל את מי שמצער, והנערים ציערו את אלישע ומשום כך קיללם, אך המנ"ח הניח קושיה זו בצריך עיון.

קללה על ידי ראייה: גם המהרש"א בסוגייתנו מקשה כן, ומבאר, שאמנם זהו טעמו של רב בסוגייתנו הסובר שאלישע לא קיללם בפיו אלא על ידי ראייה בעיניו, וכפי שאומר הפסוק "ויראם ויקללם", שהרי אסור לקלל.

תלמיד חכם חייב לשמור על כבוד התורה: החזו"א (סנהדרין סי' כ' אות י') בהתייחסו לנושא זה כותב, כי אלישע לא עבר על כל איסור בכך שקיללם, ואדרבה חייב היה לנהוג כן. זאת, על פי

זעילוי נשמת

מרת **לאה עמאר** ע"ה
בת רחל ע"ה
נלב"ע כ"ו באייר תש"ע
תנצב"ה
הונצחה ע"י בני המשפחה שיחיו

זעילוי נשמת

הרב **בן ציון פיגלסון** ז"ל
ב"ר משה הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ג באייר תשל"ה
ריבץ תורה לעדרים בשיבת ת"א
תנצב"ה
הונצח ע"י ילדיו שיחיו

זעילוי נשמת

מרת **תמר איטה ברלינר** ע"ה
ב"ר יעקב ז"ל
נלב"ע כ"ג באייר תשנ"ז
תנצב"ה
הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

הגמרא (מועד קטן טז/א) האומרת, שיש לנדות אדם המבזה תלמידי חכמים ואף מותר לקללו, כדי שכבוד התורה יהא קבוע בלבבות ולא יתרגלו לבזות תלמידי חכמים.

ביטול הקללה: אמנם, אדם שקיללוהו משום שביזה תלמיד חכם, ולאחר מכן נכנע ושב למוטב, אין הקללה מזיקה לו, כפי שאדם שנידוהו ושב למוטב ניתן לבטל את נידויו (חזו"א שם).

ברית כרותה לשפתיים: עניין הקללה הוא חמור ביותר, ואף כאשר אין המקלל מתכוון להזיק כלל וכלל עלולים דבריו להתקבל ולהשפיע לרעה, כפי שמספרת הגמרא (מועד קטן יח/א) על שמואל שהלך לנחם את אחיו פנחס שהיה בתקופת אבלות על קרובו שנפטר. הגמרא מספרת ששמואל שאל את אחיו מדוע הוא מגדל את ציפורניו כיון שסבר שאין צריך לנהוג כן בתקופת אבלות, ופנחס ענה לו "אם לך היה קורה כך, כלום לא היית נוהג כמוני?", ולאחר זמן קצר גם קרובו של שמואל נפטר מחמת דבריו של פנחס, אף שכלל לא התכוון לכך.

גם בדיבורו השוטף צריך האדם להקפיד שלא לומר מילים כגון, "בחי" או "בחיך", כפי שכותב המנחת יצחק (ח"א סי' י"ט) שאמירה מסוג זה נחשבת כקללה ואף איסור יש בכך ואין כל חילוק אם מקלל אחרים או מקלל את עצמו (שבועות לה/ב).

דף מו/ב כופין ללויה ששכר הלויה אין לה שיעור

מצוות לוויה

סוגייתנו מאריכה בחובת "מצוות לוויה", שמוטל על אדם ללוות את אורחו היוצא לדרך, ואומרת, כי שכרו של המקיים מצווה זו רב ביותר, ומאידך גיסא, מי שאינו מלווה את אורחו, עונשו חמור כדברי רבי יוחנן משום רבי מאיר: "כל שאינו מלווה ומתלווה - כאילו שופך דמים".

חוק של אברהם אבינו: הרמב"ם (הלכות אבל פרק י"ד הלכה א') מבאר, כי מצוות לוויה נתקנה על ידי חז"ל, והיא בכלל "ואהבת לרעך כמוך". הראשון שקיים מצווה זו והפכה למנהג קבוע הוא אברהם אבינו עליו השלום, כפי שכתב הרמב"ם (הלכה ב' שם): "והוא החוק שחקקו אברהם אבינו ודרך החסד שנהג בה, מאכיל עובדי דרכים ומשקה אותם ומלווה אותם". בדבריו הוא מוסיף ומבאר (שם הלכה ג'), שמצוות לוויה אינה מוטלת על המארח בלבד, אלא על בית הדין שבכל עיר ועיר למנות שלוחים ללוות את כל היוצא משערי העיר.

שיעור הלוויה: סוגייתנו עוסקת בשיעור הלוויה הנדרש, ומדבריה עולה כי לחובה זו שני שיעורים אשר לכל אחד מהם טעם שונה. א. על המארח ללוות את אורחו עד אלפיים אמה מחוץ לעיר. ב. על המארח ללוות את אורחו ד' אמות בלבד בתוך העיר. ההבדל בין שני השיעורים יבואר להלן.

האם האורח יכול למחול על הלוויה? גדולי האחרונים לדורותיהם עסקו רבות בשאלה, מדוע בימינו אין מקפידים על מצווה זו. וכתב הרמ"א (בפירושו דרכי משה טור חו"מ סימן תכ"ו), שבזמנינו האורחים מוחלים לבעל הבית שלא ילווה. אולם, מחילה זו מועילה לכך שלא יצטרך ללוותם אלפיים אמה מחוץ לעיר, אך חובה עליו ללוותם עד שער העיר או לכל הפחות ד' אמות בתוך העיר. זאת, משום, שמצוות הלוויה עד אלפיים אמה מחוץ לעיר היא לכבוד האורח, ועל כבודו יכול האורח למחול. אולם, המצווה ללוותו ד' אמות היא עניין סגולי, המגן על היוצא לדרך מפגעים ומנזקים, ועל כך אינו יכול למחול, שהרי בנפשו הדבר (אהבת חסד עניין הכנסת אורחים פרק שני). ערוך השולחן (שם) דן גם הוא בנושא זה ואומר, כי אין נהוג בימינו ללוות את האורחים, משום שאינם יוצאים לדרך לבדם, כי אם בקרון בו נמצאים אנשים נוספים.

שלא יטעו בדרכים: אלא, שכתב החפץ חיים (שם), כי על פי דברי המהרש"א בסוגייתנו המבאר שעיקרה של מצוות לוויה היא כדי להורות לאורח את דרכו שלא יטעה בה ושלא יקלע לסכנות שונות, אם כן, אם האורח אינו מכיר היטב את הדרך שהוא עומד ללכת בה, "מצווה רבה היא לילך איתו... או על כל פנים לברר לו היטב כדי שלא יכשל בדרכו".

דף מח/א אף הוא גזר על הדמאי

ארגון הכשרות הראשון בהיסטוריה

בסוגייתנו מבואר כי יוחנן כהן גדול, מצאצאיו של מתתיהו (גר"א שנות אליהו מעשר שני פ"ה משנה ט"ו) ביקש לבדוק את הנהגת העם בענייני תרומות ומעשרות, ולשם כך שיגר שליחים לכל רחבי

אני רוצה לספר לכם, אמר, על כמעט יממה תמימה ששהיתי במחיצתו של הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל.

מעשה שהיה כך היה.

רבי אהרן פקד את העיר ברנוביץ. באותה עת ראש הישיבה נעדר מן המקום, ולפיכך, המשגיח, רבי ישראל יעקב לובטשאנסקי זצ"ל, שלח שניים מן הבחורים המבוגרים בישיבה, אל מעונו של רבי אהרן, להזמין למסור שיעור בהיכל הישיבה.

אני וחברי נתכבדנו להזמין את הגאון.

בשעה שמונה ושלושים בבוקר נכנסנו לחדרו.

כחכחנו קצרות בגרוננו, ומיד, ללא שהייה והמתנה, פתח רבי אהרן ושאל: מה אתם לומדים? מאותו רגע ואילך, הוא פתח במשא ומתן ארוך בסוגייה שבה למדנו בישיבה. שעות חלפו, כוסות תה הוכנסו והוצאו על ידי המארחים, עד הגיע זמן תפילת המנחה.

יצאנו עמו לתפילת מנחה, בדרך - התפלפל עמנו בלימוד. התפללנו, חזרנו למענו, תוך כדי המשך הדיון כמובן, בלהט ובמרץ, והמארחים הכניסו אל החדר ארוחת צהרים עבור הגאון ועבורנו.

אכלנו בחברתו ברטט ובהתרגשות, ארוחת הצהרים הסתיימה, ועדיין לא תם הדיון הסוער.

השמש שקעה, כאשר לפתע הוא שאל: הרי הגעתם הנה למטרה מסוימת, מה בפיכם, איפוא, יקירי?... שטחנו בפניו את בקשת משגיח הישיבה, שיאות למסור שיעור לבני הישיבה.

- **מתי** מתפללים ערבית, שאל. בשעה תשע, השבנו לו, נו, אמר, אם כן, יש עוד זמן, והמשיך ללמוד.

מצטרפים לאלפי הלומדים
קטעי גמרא, משנה והלכה מדי יום ביומו, בכל זמן ובכל מקום. זוהי ההזדמנות לקבוע 'עיתים לתורה'. לומדים כמה דקות וחוכים בסיפוק רחני עצום!

קבע עיתים ללימוד
עכשיו! *3029

חודש ראשון התנסות חינם

עמנו עד סמוך לשעה תשע. או אז לבש את אדרתו, פסע עמנו לתפילת ערבית בשיבה, ומסר בה שיעור עד השעה אחת עשרה בלילה.

ליווינו בחזרה למעונו, ולא יצאנו משם עד השעה ארבע בבוקר!!!

אהבת תורה מופלגת.

ימים עוברים, ימים באים.

הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל מוטל על ערש דווי.

חדרו רוחש ככורות, בני משפחה, תלמידים, רבנים. בסביבות בית החולים ניכרת תכונה של אברכים ובחורי ישיבות, החרדים לשלום רבם.

- **"מי הוא?"**, שאל רופא בכיר, "מה הוא עשה לפני שיצא לפנסיה?"

אחד מבני המשפחה ניסה לסבר את אוזנו. "הוא למד תורה כל חייו".

- **"נני?"**

- **הוא** כמו פרופסור גדול שהעמיד אחריו תלמידים. ראה, זה כמו..."

הגאון הישיש נע בחוסר נוחות במיטתו. הוא ביקש מבן המשפחה שיתקרב אליו ואילפו לקח: "אפילו לנכרי, שאינו מבין, יש לומר שאנו לומדים תורה המקיימת את העולם, ורק בזכות כך שאנו לומדים את התורה, העולם מתקיים. כך יש לומר אפילו לנכרי, כי זו האמת ואין בלתי".

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. פקס: 03-570-67-93. דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף מט/א רבי פנחס בן יאיר אומר...

גמר חסיד

חסידות - לפי הסדר (והגירסה) זריזות, נקיות, טהרה, פרישות, קדושה, ענוה, יראת חטא, חסידות - היא השמינית שבמדרגות.

זהו שהתפלל דוד המלך: "למנצח על השמינית מזמור לדוד, הושיעה ה' כי גמר [כלה, רש"י] חסיד..." מיהו שהגיע אל הדרגה השמינית והיה לחסיד של אמת... (הקדמת לדרשות לחם שלמה).

דף מט/ב נערים פני זקנים ילבינו

משיח בפתח

במסכת חגיגה (יד/א) נאמר שישעיהו הנביא קילל את ישראל י"ח קללות ולא נתקרה דעתו עד שאמר "ירהבו נער בזקן".

מדוע נתקרה דעתו בקללה זו?

ביאר רבי ישראל מרוזין:

האמור כאן בעקבתא דמשיחא נערים ילבינו פני זקנים. נמצא שכאשר יאירע שירהבו נער בזקן אות הוא שמשיח צריך לבוא, ונתקרה איפא דעתו בכך...

דף מט/ב פני הדור כפני הכלב

יביטו לאחור...

טבעו של הכלב ללכת לפני אדונו, אולם להביט כל העת לאחור לראות לאיזה כיוון הולך האדון.

אף ראשי השלטון בדור עקבתא דמשיחא, ינהגו כן. ילכו לפני ההמון, אבל יביטו לאחור לראות לאן נוטים פני ההמון... (מעניה של תורה).

ארץ ישראל ומהם נודע לו כי כל העם מקפידים על הפרשת תרומה גדולה מקטן ועד גדול, אך מיעוטם אינו מקפיד על הפרשת מעשרות. משראה כך, תיקן שהקונה פירות מעם הארץ חייב להפריש מהם מעשרות. פירות אלו מכונים "דמאי", כלומר: **דא-זה מאי-מה**, שהרי אין יודעים אם פירות אלה מעושרים אם לאו.

ארגון הכשרות הראשון: בנוסף לכך, כדי לחזק את חומת הכשרות, שיגר יוחנן כהן גדול צוותות של תלמידי חכמים, שהלכו אל השווקים והשגילו על כך שהמוכרים יעשרו את הפירות העומדים למכירה, ועל ידי כך ניתן יהיה לקנות פירות ללא חשש טבל ודמאי (ירושלמי פרק ט' הלכה י"א).

על פי תקנתו של יוחנן כהן גדול, אין אדם יכול לסמוך על חבירו לעניין מעשרות אלא אם כן חבירו הוא תלמיד חכם. כמו כן הוא תיקן, שגם אדם שאינו תלמיד חכם, אם קיבל על עצמו לעשר את פירותיו, הן אלה העומדים לאכילה לעצמו והן העומדים למכירה, הריהו נאמן לאחר שקיבל על עצמו תקנות אלו ברבים ועמד בכללי זהירות נוספים. אנשים אלה כונו על ידי חז"ל **"חברים"** על שם שקיבלו על עצמם תקנות אלו (רמב"ם הלכות מעשרות פרק י' הלכה א').

כיצד סומכים על עקרת הבית? בתקופתנו אין נהוגה קבלת "חברות" כבזמן חז"ל. ואכן דנו הפוסקים כיצד יכול אדם לסמוך על רעהו או על אשתו האומרים שקנו פירות בשוק שאינם מעושרים ועישרום בעצמם, הרי יוחנן כהן גדול תיקן שניתן לסמוך רק על אדם שקיבל על עצמו "חברות" וזו אינה נהוגה בימינו?

על מדוכה זו עמדו גדולי הפוסקים שביארו (חזו"א שביעית סימן י' אר"ח), כי מאחר שחז"ל תקנו את המושג "חברות" כדי לגדור את פירות הכשרות, על כן, כאשר בזמנינו אין נוהגת "חברות", ניתן לסמוך על כל אדם כשר המקפיד על קיום המצוות ובכללן על הפרשת תרומות כדת וכדין, מאחר שהוא **ראוי** לקבלת חברות. ומסיים החזו"א: "וכן המנהג שחברים מאמינים זה לזה, ומנהג ישראל תורה" (עיין עוד שו"ת מנחת שלמה חלק א' סימן ס"ב).

אמנם, נהגו רבים וגם טובים לעשר את כל הפירות הנכנסים לביתם, כדי שלא להביא עצמם לידי מכשול ולו הקל ביותר.

מסכת גיטין

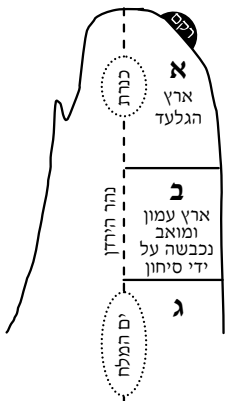
דף ב/א מרקם למזרח ורקם כמזרח

גבולות ארצנו הקדושה

המשנה מבארת, כי שליח המביא גט שנכתב מחוץ לארץ ישראל עבור אשה הנמצאת בארץ ישראל, צריך להעיד שהגט נכתב ונחתם בפניו. לדעת רבה, כדי לוודא שהגט נעשה כדת וכדין, ולדעת רבא - כדי למנוע מקרים שלא יהיה באפשרות בית הדין שבארץ ישראל לאמת את חתימת העדים החתומים על השטר.

גבולות הארץ: רקם, הממוקמת בקצה הגבול המזרחי של הארץ, מוזכרת במשנתנו על ידי רבי יהודה כמי שאינה קדושה בקדושת ארץ ישראל (רמב"ם הלכות תרומות פרק א' הלכה ז'), ועל כן המביא גט מעיר זו, צריך לומר 'בפני נכתב ובפני נחתם' ככל שליח המביא גט מחוץ לארץ [עיין בתוספות ד"ה ואשקלון הסובר, שרקם היא בתוך ארץ ישראל אך מאחר שהיא רחוקה מעיקר הישוב ומן הישיבות ובתי הדין, על המביא גט ממנה לומר בפני נכתב ובפני נחתם].

למעשה, גדתו המזרחית של הירדן מתחלקת **לשלושה אזורים**, שהגדרותיהם ההלכתיות שונות. **א.** החלק הצפוני - דינו כארץ ישראל לכל דבריו. **ב.** לגבי החלק האמצעי, הממוקם ברוב השטח שבין ים כנרת לים המלח, קיים ספק אם הוא קדוש בקדושת ארץ ישראל. **ג.** החלק הדרומי, הקרוב לים המלח - דינו כחוץ לארץ.

ארץ הגלעד - הגולן בימינו - אשר חלקה הדרומי מסתיים מעט לאחר ים כנרת, נכבשה על ידי משה רבינו מידי סיחון ועוג שני מלכי האמורי, וניתנה על ידו לבני גד ובני ראובן. לאחר שגלו בני ישראל מארצם, שבה ונכבשה ארץ זו על ידי עזרא הסופר ונתקדשה שנית בקדושת ארץ ישראל לעולם (תשב"ץ חלק ג' סימן ר').

החלק האמצעי הנמצא בין ים כנרת לים המלח [כיום חלק מירדן] היה שייך **לעמון ולמואב**, אך נכבש מידם על ידי סיחון ועוג זמן קצר לפני הגעתם של בני ישראל בהנהגתו של משה רבינו. אמנם, הקב"ה התירה בבני ישראל (דברים ב/ט) "אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה", אולם משזו נכבשה על ידי סיחון ועוג, היא הותרה לישראל שיכלו לכובשה. ברם, הראשונים (תוספות יבמות טז/א ד"ה עמון) אינם קובעים דעה נחרצת ומוסכמת האם גם חבל ארץ זה חזר ונכבש על ידי עזרא הסופר. גם רבותינו האחרונים מסתפקים מהי דעת הרמב"ם בנידון (עיין כפתור ופרח פרק מ"ז, וחזון איש שביעית ס"ג ס"ק כ"ה שחלקו בכך, ובמאורות הדף היומי כרך ג' עמוד של"ו לגבי ההשלכות בנושא זה על שמיטה והמצוות התלויות בארץ).

החלק הדרומי הקרוב לים המלח [כיום חלק מירדן] לא נכבש על ידי עולי מצרים, משום שהוא נותר בידיהם של עמון ומואב, וכאמור, לא התיר הקב"ה לישראל לכבוש אותו מידם, ולפיכך, גם עזרא הסופר לא כבשו. על כן, חבל ארץ זה אינו קדוש בקדושת ארץ ישראל, והיוצא אליו נחשב כמי שיצא לחוץ לארץ [אמנם, רבנן הטילו חובת מעשרות על גידולים בקרקע השייכת לישראל. עיין רמב"ם הלכות תרומות פרק א' הלכה א', ועיין דרך אמונה שם סימן ק"ה].

אזכור דארץ ישראל מחכים, היכן? עם זאת, עבר הירדן המזרחי פחות בחשיבותו מעבר הירדן המערבי. המשנה (מנחות פג/ב) אף אומרת שמצווה מן המובחר ליקח תבואה לעומר ולשתי הלחם מעבר הירדן **המערבי** ולא מן הגדה המזרחית. זאת ועוד, הרשב"ץ (שו"ת תשב"ץ חלק ג' סי' ר') גם סובר, כי המימרא הידועה (בבא בתרא קנח/ב) שאזכור ארץ ישראל מחכים, לא נאמרה אלא לגבי גדתו המערבית של הירדן. גם דברי הגמרא (כתובות קיא/א), שכל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עוון וכל הנקבר בה כאילו קבור תחת המזבח, אינם אמורים אלא בחלק ארץ ישראל מגדתו המערבית של הירדן בלבד.

כיצד נקבר משה בעבר הירדן? את דבריו מנמק הרשב"ץ בראיה מעניינת ממקום קבורתו של משה רבינו אשר נקבר בעבר הירדן, אף על פי שנאמר לו על ידי הקב"ה שלא יזכה להכנס לארץ או להקבר בה. הרי לנו שעבר הירדן אינה חשובה כארץ ישראל לגבי מעלות שונות, כגון מצוות יישובה והקבורה בה.

דף מט/ב פני הדור כפני הכלב
רק שלא יתפזר

ביאר השרף מקוצק:
שני מנהיגים לעדר: הרועה והכלב. הרועה דואג לכל, מכל הבחינות, ואילו הכלב תפקידו הוא שהעדר לא יתפזר. כאשר הוא רואה כבש מתרחק, הוא הולך ומשיבו.
בעקבות דמשיחא יהיו ראשי השלטון מסוגלים רק לדאוג שהעדר לא יתפזר, אולם לא מעבר לכך...

דף מט/ב ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים
במקום לתקן
גם זה מסממני הדור היתום של עקבתא דמשיחא. במקום לתקן את הטעון תיקון יפטירו במשיכת כתף "ירחם ה'"... (שיח שרפי קודש).

גומרים ש"ס ב-5 דקות ליום, זוכים בשפע גדול

"... ובדואי בלימוד המשניות כלול כל התורה כולה"
מגן שר התורה
הג"ח קניבסקי זצוק"ל

להתנסות חינם התקשר עכשיו: +3764

מאירים את מסכת גיטין

הופיע
מסכת
גיטין

• בתוספת משניות בגלין הדף להשלמת לימוד הש"ס • בסוף הכרך נספח ביאור למשניות - 'מאורות המשנה' • להשלמת הלימוד ב'הלכה למעשה' צורף החיבור הנפלא 'מאורות ההלכה' הדגושות בתחילת ענין בתוספות

לראשונה: מאר מעקד מפוסק עוק חשק ללימוד

• נוסח תגמרא והנפישים מטה ונתון כמיטב המסורת של מהדורות הש"ס של 'עין והדר' • הנפיש, הרשי והתוספות מעקרים ונפישים בדיוק ובשלימות • רקע מיוחד להקלת הקריאה ולמעט כאבי עיניים

הגמרא המושלמת המחבבת את הש"ס על לומדיה

מוקד ישיר לגמרות "דף היומי": 02-804-3333